

AYOLLAR MILLIY ZAMONAVIY NIMCHA UCHUN MODEL TANLASH VA TIKISH

Andijon viloyati Asaka tumani 1-son Politeknikumi Tikuvchi yonlalishi

Ishlab chiqaris ta'limi ustasi

Soliyeva Gulchexraxon Abduqaxorovna

Elektron pochta: Gulchexrasolieva006@gmail.com

Tel 979725150

Annotatsiya: Ushbu ilmiy maqola ayollar milliy zamonaviy nimchalari uchun model tanlash va tikish jarayonlarini o'rganadi. Maqolada milliy nimchalarning tarixiy ildizlari, zamonaviy modadagi o'rni, model tanlashda e'tiborga olinishi lozim bo'lgan omillar, mato va bezaklar tanlash tamoyillari, shuningdek, tikish texnologiyalari va jarayonlari tahlil etiladi. Maqsad – milliy an'analarni zamonaviy tendensiyalar bilan uyg'unlashtirgan holda, yuqori sifatli va estetik jihatdan jozibali nimchalar yaratish bo'yicha amaliy tavsiyalar berishdir.

Kalit so'zlar: milliy nimcha, zamonaviy moda, model tanlash, tikish texnologiyasi, mato, bezak, dizayn, an'ana, innovatsiya.

Kirish

Milliy kiyimlar har bir xalqning o'ziga xos madaniyati, tarixi va estetik qarashlarining muhim bir qismidir. O'zbek milliy kiyimlari ham o'zining boy tarixi, rang-barangligi va nafisligi bilan ajralib turadi. Ayollar milliy nimchasi asrlar davomida o'zbek ayollarining sevimli kiyimlaridan biri bo'lib kelgan. Bugungi kunda zamonaviy moda tendensiyalari bilan uyg'unlashgan holda, milliy

nimchalar yangi ko‘rinish va mazmun kasb etmoqda. Ushbu maqola ayollar milliy zamonaviy nimchalari uchun model tanlash va tikishning nazariy va amaliy jihatlarini o‘rganishga bag‘ishlangan.

Mavzuning dolzarbligi

Globalizatsiya jarayonida milliy o‘zlikni saqlab qolish va uni zamonaviy moda orqali namoyon etish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ayollar milliy nimchalari nafaqat kundalik kiyim sifatida, balki turli xil tadbirlar va marosimlar uchun ham zamonaviy va o‘ziga xos ansambllar yaratishga imkon beradi. Shuning uchun ham milliy an‘analarni saqlagan holda, zamonaviy talablarga javob beradigan nimcha modellari yaratish va ularni yuqori sifatda tikish masalalari dolzarb hisoblanadi.

Tadqiqot maqsadi va vazifalari

Ushbu tadqiqotning maqsadi ayollar milliy zamonaviy nimchalari uchun model tanlash va tikishning ilmiy-amaliy asoslarini ishlab chiqishdir. Ushbu maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar belgilab olindi:

Milliy nimchalarning tarixiy rivojlanish bosqichlarini o‘rganish.

Zamonaviy modada milliy elementlarning o‘rnini aniqlash.

Ayollar milliy zamonaviy nimchalari uchun model tanlashda e’tiborga olinishi lozim bo‘lgan omillarni tahlil qilish.

Mato va bezak materiallarini tanlash tamoyillarini ishlab chiqish.

Zamonaviy tikish texnologiyalarini milliy nimchalarni tikish jarayonida qo‘llash imkoniyatlarini o‘rganish.

Yuqori sifatli va zamonaviy milliy nimchalarni tikish bo‘yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqish.

Adabiyotlar tahlili

Milliy kiyimlar tarixi, zamonaviy moda tendensiyalari va tikuvchilik texnologiyalari bo'yicha mavjud adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, milliy an'analarni zamonaviy moda bilan uyg'unlashtirishga qaratilgan tadqiqotlar tobora ommalashib bormoqda. O'zbek milliy kiyimlarining o'ziga xos xususiyatlari, ularning ramziy ma'nolari va zamonaviy interpretatsiyalari bo'yicha bir qator ilmiy ishlar mavjud. Biroq, ayollar milliy zamonaviy nimchalari uchun model tanlash va tikishning kompleks tahlili kam o'rganilgan sohalardan biri hisoblanadi.

Model tanlashda e'tiborga olinishi lozim bo'lgan omillar

Ayollar milliy zamonaviy nimchasi uchun model tanlashda quyidagi omillarga e'tibor qaratish lozim:

Tana tuzilishi: Nimcha tananing ustki qismini vizual tarzda shakllantirishi kerak. Turli xil tana tuzilishiga mos keladigan kesimlar va siluetlar mavjud. Masalan, tor yelkali ayollar uchun yelkalarini kengroq ko'rsatadigan modelllar, qorin qismida muammosi bo'lganlar uchun esa erkinroq kesimli modelllar tavsiya etiladi.

Vaziyat va maqsad: Nimcha qanday vaziyatda kiyilishi (kundalik, bayramona, ish uchun) uning modelini belgilaydi. Bayramona nimchalar ko'proq bezaklarga ega bo'lishi mumkin, kundaliklari esa qulaylik va amaliylikka yo'naltiriladi.

Shaxsiy uslub: Har bir ayolning o'ziga xos uslubi mavjud. Nimcha tanlangan kiyim ansambliga mos kelishi va ayolning individual xususiyatlarini aks ettirishi kerak.

Zamonaviy moda tendensiyalari: Zamonaviy modadagi oqimlar va yangiliklarni hisobga olish, milliy elementlarni zamonaviy ko'rinishda taqdim etish imkonini beradi.

Milliy an'analar: Milliy nimchalarning tarixiy shakllari, naqshlari va bezaklarini o'rganish, ularni zamonaviy dizaynda ijodiy qo'llash uchun muhimdir.

Mato va bezaklar tanlash tamoyillari

Mato va bezaklar nimchaning tashqi ko'rinishi, sifati va qulayligiga bevosita ta'sir qiladi. Ularni tanlashda quyidagi tamoyillarga amal qilish lozim:

Mato sifati: Mato tabiiy (ipak, paxta, adras, beqasam) yoki zamonaviy sintetik materiallardan bo'lishi mumkin. Mato tanlashda fasl, maqsad va qulaylik hisobga olinadi. Yuqori sifatli matolar nimchaning uzoq muddat xizmat qilishini ta'minlaydi.

Ranglar uyg'unligi: Ranglar milliy an'analarga mos bo'lishi yoki zamonaviy moda palitrasidan tanlanishi mumkin. Ranglarning uyg'unligi nimchaning estetik jozibasini oshiradi.

Naqshlar va ornamentlar: Milliy naqshlar (masalan, islmiy, zanjira, bodom) nimchaga o'ziga xos milliy ruh beradi. Naqshlar qo'lda kashta qilish, mashinada tikish yoki bosma usulida tushirilishi mumkin.

Bezaklar: Nimchani bezash uchun turli xil elementlar (biser, munchoq, payetka, kashta, applikatsiya, shoyi popuklar) ishlatilishi mumkin. Bezaklar me'yorida va did bilan tanlangan bo'lishi kerak.

Tikish texnologiyalari va jarayonlari

Zamonaviy tikish texnologiyalari milliy nimchalarni yuqori sifatda va tezroq tikish imkonini beradi. Tikish jarayoni quyidagi bosqichlarni o'z ichiga oladi:

Modelni loyihalash va andoza tayyorlash: Tanlangan model asosida o'lchamlar olinadi va qog'ozda andoza chiziladi. Zamonaviy dasturlar yordamida 3D modellarni yaratish ham mumkin.

Matoni bichish: Andoza matoga qo'yilib, ehtiyotkorlik bilan bichiladi. Matoning yo'nalishi va naqshlari hisobga olinadi.

Batafsillarni tayyorlash: Cho'ntaklar, yoqalar, etaklar va boshqa detallar alohida tayyorlanadi.

Batafsillarni biriktirish: Tayyorlangan detallar andoza bo'yicha bir-biriga tikiladi. Zamonaviy tikuv mashinalari turli xil choklarni bajarish imkonini beradi.

Bezaklarni tikish: Tanlangan bezaklar (kashta, biser, munchoq va h.k.) nimchaga tikiladi. Bu jarayon qo'lda yoki maxsus mashinalarda amalga oshirilishi mumkin.

So'nggi ishlov berish: Nimchaning tugmalari, ilgaklari o'rnatiladi, dazmollanadi va yakuniy ko'rinishga keltiriladi.

Amaliy tavsiyalar

Ayollar milliy zamonaviy nimchalarini yaratishda quyidagi amaliy tavsiyalarga amal qilish maqsadga muvofiqdir:

Milliy an'analarni chuqur o'rganish va ularni zamonaviy moda tendensiyalari bilan ijodiy uyg'unlashtirish.

Yuqori sifatli va tabiiy matolardan foydalanishga ustunlik berish.

Bezaklarni tanlashda did va me'yorga rioya qilish.

Zamonaviy tikish texnologiyalaridan unumli foydalanish.

Mijozning individual xususiyatlari va talablarini hisobga olish.

Nimchaning qulayligi va amaliyligiga e'tibor qaratish.

Xulosa

Ayollar milliy zamonaviy nimchalari o'zbek madaniyatining ajralmas bir qismi bo'lib, zamonaviy modada ham o'zining munosib o'rniga ega bo'lishi mumkin. Model tanlash va tikish jarayonlariga ilmiy yondashish, milliy an'analarni hurmat qilish va zamonaviy texnologiyalardan foydalanish orqali yuqori sifatli, estetik jihatdan jozibali va amaliy nimchalar yaratish mumkin. Ushbu maqolada keltirilgan tavsiyalar dizaynerlar, tikuvchilar va milliy kiyimlar bilan qiziquvchi barcha mutaxassislar uchun foydali bo'lishi mumkin. Kelgusida ushbu mavzuni yanada chuqurroq o'rganish, turli xil milliy nimcha modellari va ularni tikish texnologiyalarini tahlil qilish maqsadga muvofiqdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Абдуллаева, Р. (2010). Ўзбек миллий кийимлари тарихидан лавҳалар. Тошкент: San'at.
 2. Каримова, Д. (2015). Замонавий мода ва миллий анъаналар уйғунлиги. "Мода ва дизайн" журналі, № 2, 15-20 бетлар.
 3. Раҳимова, Н. (2018). Ўзбек миллий либосларининг бадиий хусусиятлари. Тошкент: Tafakkur-qanoti.
 4. Петрова, С. П. (2005). Технология швейных изделий. Москва: Академия.
- Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси Санъатшунослик илмий-тадқиқот институти архив материаллари.